

INTERNATIONAL MONETARY FUND

Mətbuat üçün Məlumat No. 19/249
TƏXİRƏSALINMADAN DƏRC EDİLMƏLİDİR
2019-cu il, 27 iyul

Beynəlxalq Valyuta Fondu
Vaşinqton, K.D. 20431 USA

2019-cu il IV Maddə məsləhətləşmələri çərçivəsində BVF əməkdaşlarının Azərbaycana səfəri yekunlaşdı

Missiyanın yekununda mətbuat üçün yayılan məlumatlarda BVF əməkdaşlarının ölkəyə səfərinin ilkin nəticələrinə dair bəyanatlar əks edilir. Bu bəyanatda açıqlanan fikirlər BVF əməkdaşlarına mənsubdur və BVF İcraçı Şurasının mövqeyini əks etdirmir.

- Fiskal konsolidasiyanın tədricən və iqtisadi artımı dəstəkləyəcək şəkildə aparılması tükənən neft sərvətini gələcək nəsillər arasında bölüşdürməyə, eləcə də gələcək şoklara davamlılığı artırmaq üçün ehtiyatları genişləndirməyə kömək edərdi. Son sosial tədbirlər iqtisadiyyatı stimullaşdıracaq və ən həssas təbəqəni qorumağa kömək etməlidir.
- İnflyasiyanın hədəflənməsinə doğru işini aparılması, habelə maliyyə sektoruna nəzarətin davamlı qaydada gücləndirilməsi risklərin idarə edilməsini təkmilləşdirir və maliyyə bazarlarının inkişafına rəvac verərdi.
- Biznes mühitinin yaxşılaşdırılması, iqtisadi siyasət çərçivələrinin, idarəetmənin təkmilləşdirilməsi və şəffaflığın artırılması istiqamətində davamlı islahatların aparılması şəxələnmiş, özəl sektora söykənən və inklüziv (heç kəsi kənarda qoymayan) iqtisadi artım naminə iqtisadi perspektivin yaxşılaşdırılması baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

2019-cu il, 12-27 iyun tarixlərində xanım Natalia Tamirisanın rəhbərliyi altında Beynəlxalq Valyuta Fondu (BVF) əməkdaşları 2019-cu il IV Maddə məsləhətləşmələri çərçivəsində müzakirələr aparmaq üçün Azərbaycana səfər etdilər. Səfərin yekununda xanım Tamirisa aşağıdakı bəyanatla çıxış etdi:

“İqtisadiyyat tədricən bərpa olunmaqdadır. Əmək haqları, pensiyalar və sosial yardımlarda son artımlar, habelə vergi və borc yükünün azaldılması üçün görülən tədbirlərin yaxın müddətli dövrdə qeyri-neft sektoru üzrə artım dərəcəsini 2.7% səviyyəyə qaldırmağa dəstək verəcəyi gözlənilir. Bu il, Cənub Qaz Dəhlizi boru kəmərinin işə düşməsi ilə əlaqədar olaraq, karbohidrogen hasilatı artacaq, sonrakı dövrdə isə daha aşağı, ancaq sabit artım trayektoriyasında qərarlaşacaqdır. Yaxın dövrdə inflyasiya 3.3% səviyyəsində proqnozlaşdırılır. Bu il büdcə profisiti, əsasən karbohidrogen gəlirlərinin artması hesabına, ÜDM-nin 5.8%-i səviyyəsindəki yüksələcək, növbəti il isə geniş mənada sabit qalacaqdır. Yaxın müddətli dövrdə cari hesab profisitinin ÜDM-nin 10%-ni üstələyəcəyi proqnozlaşdırılır.

“Davam edən fiskal konsolidasiya əlverişli zamandan istifadə edərək sıxıntı yaşanan dövrlər üçün ehtiyatlar yaratmaqla tükənən neft gəirlərinin münasib hissəsinin gələcək nəsillər üçün yığılmasına yardım edərdi. Bu mənada, hökumətin 2019-cu ildə büdcə qaydasını tətbiq etməsi irəliyə doğru atılmış vacib addım idi. İndi isə həmin qaydanı dövlət maliyyə idarəetməsini gücləndirərək, fiskal şəffaflığı artıraraq və fiskal riskləri daha yaxşı idarə edərək tamamlamağa ehtiyac vardır. Konsolidasiyanın tədricən həyata keçirilməsi, eləcə də dövlət xərclərinin səmərəliliyinin yaxşılaşdırılması və bu xərclərin tərkibinin iqtisadi artımı dəstəkləyən investisiyaları fiziki və insan kapitalına yönəldərək düzgün tarazlaşdırılması istiqamətində görülən tədbirlər iqtisadiyyata hər-hansı xoşagəlməz təsirin yumşaldılmasına yardım edərdi. Dövlət müəssisələrinə/şirkətlərinə, habelə maliyyə sektoruna yaxından nəzarət edilməsi böyük məbləğdə şərti fiskal öhdəlikləri tənzimləməyə yardım edərdi.

“Maliyyə şəraitinin hələ də məhdud olması və istifadə olunmamış izafi iqtisadi potensial nəzərə alındıqda, dövriyyədə olan pul küləsinin davamlı artımı yaranmış şəraitdə uyğun addım kimi görünür. Azərbaycan Mərkəzi Bankının bu yaxınlarda bəyan etdiyi kimi inflyasiyanın hədəflənməsinə keçid sarsıntıların (şokların) öhdəsindən gəlməyə və risklərin daha yaxşı idarə edilməsi təcrübəsini dəstəkləməyə yardım edərdi. Bu, pul əməliyyatlarının müasir tələbələrə uyğunlaşdırılması və yerli valyutada qiymətli kağızların buraxılış həcmnin artırılması istiqamətində görülən tədbirlərlə yanaşı, maliyyə bazarının inkişafını və maliyyə sektorunda likvid vəsaiti idarəetməni dəstəkləyə, korporativ istiqrazlar üzrə müqayisəvi/orientir meyarları və özəl sektor üçün risksiz investisiya axınlarını təmin edə bilirdi. Nisbi göstəricisi yüksək olan qeyri-işlək kreditlər probleminin həllinə çalışmaq və maliyyə sektorunda normativ-hüquqi aktları təkmilləşdirmək və maliyyə sektoruna nəzarəti gücləndirmək sektora olan ehtimadın artırılması və gələcək zəifliklərin toplanmasının önünməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

“Orta müddətdə iqtisadi artım və yeni iş yerlərinin yaradılması ilə bağlı ümumi mənzərənin yaxşılaşdırılması və iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi özəl sektorun iqtisadiyyatda mövqeyinin artırılması, idarəçiliyin və şəffaflığın yaxşılaşdırılması məqsədinə yönəlmiş struktur islahatların dərinləşdirilməsini və genişləndirilməsini tələb edir. Dünya Bankının *Doing Business* göstəriciləri üzrə ölkə mövqeyini yaxşılaşdırmaq məqsədilə rəsmi orqanların son zamanlar apardığı iş dövlət müəssisələrinin/şirkətlərinin restrukturizasiyası, rəqabətin təşviqi, satınalmalar sisteminin və maliyyə vəsaitinə çıxışın təkmilləşdirilməsi səpkisində müvafiq tədbirlərlə tamamlandırılmalıdır. Təhsil və səhiyyə sahəsində keyfiyyətin qaldırılması daha məhsuldar işçi qüvvənin meydana çıxmasına yardım edərdi. Sosial tədbirlərin ünvanlılığı yaxşı təmin edilməlidir. İqtisadi siyasət çərçivələrinin və təsisatlarının davamlı təkmilləşdirilməsi müvafiq siyasətləri şaxələnməmiş, özəl sektora söykənən və əhatəli (heç kəsi kənarda qoymayan) iqtisadi artımla bağlı rəsmi orqanların mövqeyi/strategiyası ilə uzlaşdırmağa yardım edərdi.

“BVF heyəti rəsmi orqanlara və digər maraq dairələrinə göstərilmiş qonaqpərvərlik, həmçinin səmimi, dərin və dolğun müzakirələrə görə minnətdarlığını bildirmək istədi.”

Azərbaycan: Seçilmiş İqtisadi Göstəricilər				
	2017	2018	Proqnoz	
			2019	2020
Ümumi məhsul və xidmət istehsalı				
Real ÜDM-nin artımı (faizlə)	-0.3	1.4	2.7	2.1
Real qeyri-neft ÜDM-nin artımı (faizlə)	2.4	1.8	2.8	2.7
Real neft sektoru ÜDM-sinin artımı (faizlə)	-4.4	0.6	2.5	1.2
Məşğulluq				
İşsizlik səviyyəsi (faizlə)	5.1	...	...	...
Qiymətlər				
İstehlak qiymətləri indeksi (dövr üçün orta)	12.8	2.3	3.2	3.3
Ümumi hökumət üzrə dövlət maliyyəsi				
Gəlirlər (o cümlədən qrantlar, ÜDM-nin faiz nisbətində)	34.2	38.8	39.9	39.0
Xərclər (ÜDM-nin faiz nisbətində)	35.6	33.1	34.1	34.0
Cari xərclər	25.3	19.1	22.5	25.2
Əsaslı kapital xərcləri və xalis borcvermə	10.3	14.1	11.6	8.8
Büdcə qalığı/kəsiri (ÜDM-nin faiz nisbətində)	-1.4	5.6	5.8	5.1
Büdcənin qeyri-neft baza kəsiri (qeyri-neft ÜDM-sinin faiz nisbətində)	-30.9	-32.1	-31.0	-30.2
Ümumi hökumət üzrə məcmu dövlət borcu (birbaşa borclanma)	22.5	18.8	19.2	17.9
Ümumi hökumət üzrə məcmu dövlət borcu (zəmanətlər daxil olmaqla)	53.2	48.4	50.3	46.2
Pul və kredit				
Geniş mənada pul kütləsi (xarici valyutada əmanətlər daxil olmaqla, faizlə dəyişmə)	9.0	11.3	7.2	6.0
Özəl sektora verilən bank krediti (faizlə dəyişmə)	-28.1	14.9	6.8	8.2
Tədiyyə balansı				
Cari hesab qalığı (ÜDM-nin faiz nisbətində)	4.1	12.9	10.4	10.9
Birbaşa xarici investisiya (ÜDM-nin faiz nisbətində)	0.7	-1.7	4.8	4.5
Məcmu beynəlxalq ehtiyatlar (qeyri-neft idxalının ay mislində)	5.1	4.7	5.7	6.0
Məzənnə dərəcəsi				
Real effektiv məzənnə (orta dərəcə, faizlə dəyişmə)	3.3	5.6	...	...
Mənbələr: Azərbaycanın rəsmi orqanları, BVF işçi heyətinin hesablamaları və proqnozları.				